Θεσ/νίκη 18/5/84 σ.2

Θέατρο // Κριτική

Απολογισμός του θεατρικού χειμώνα

Απο την Ηρώ Βακαλοπουλου

Διακριτικά και άθόρυβα πέρασε ή φετινή θεατρική σαιζόν τής Θεσσαλονίκης, διαγράφοντας τή φυσιογνωμία τής γενικότερης οίκονομικής άμηχανίας πού άντιμετωπίζει ή έποχή. Τά έλεύθερα θέατρα σέ κατάσταση άφυδάτωσης άπό άποφη θεατών καί τά Κ.Θ.Β.Ε. συγκεντρώνοντας τό πλατύτερο μέρος τού κοινού, έδωσαν ένα έλπιδοφόρο παρών.
Δέν ύπήρξε παράσταση σόκ, στό σύνολο, όμως, τής δραστηριότητας τών θιάσων καί τών συγγραφέων σημειώθηκε τό ένδιαφέρον γιά προσεγμένη δουλειά, άποφυγή τού κλασικού ρεπερτόριου καί βαρύτητα στήν ένιαία όργάνωση τών παραστάσεων.

Τό Κ.Θ.Β.Ε. άνέβασε όκτώ έργα, τέσσερα στήν Κεντρική Σκηνή καί τέσσερα στό «Αύλαία». Η παράσταση τού «Οίκου Εύγηρίας» τού Μανώλη Κορρέ μετέφερε τονισμένα τά πλεονεκτήματα καί τά έλαττώματα τής γραφής, άμβλύνοντας τά στοιχεία τού σοσιαλιστικού ρεαλισμού καί τίς λυρικοδραματικές έξάρσεις, άπό τή σκηνοθεσία τού Πάνου Παπαϊωάννου, πού περιορίστηκε σέ συμβατικά πλαίσια. Η άναποφάσιστη σκηνοθετική γραμμή πού έγγράφηκε άπό τόν Πάνο Χαρίτογλου στό «Δράκο» τού Σβάρτς δδήγησε έπίσης, τήν παράσταση σέ ένα άνισο μίγμα ρεαλισμού καί στυλιζαρίσματος, πού τό άμβλυναν περισσότερο ή έλλειψη ένότητας καί ύποκριτικής έναρμόνισης τών ήθοποιών.

● Οί δύο άξιόλογες παραστάσεις τής φετινής σαιζόν στό Κ.Θ.Β.Ε. ήταν κατά τήν άποφη τής στήλης άνεπιφύλακτα ή «Αύλή τών Θαυμάτων» τού Ιάκωβου Καμπανέλλη σε σκηνοθεσία Έρσης Βασιλικιώτη καί ό «Γυάλινος Κόσμος» τού Τένεσσυ Ούίλλιαμς σέ σκηνοθεσία Διαγόρα Χρονόπουλου. Επιτυχημένη ρεαλιστική ήθογραφία ή πρώτη, θασίστηκε στήν άριστη συμβολή τών ήθοποιών γιά μιά παράσταση γεμάτη νεύρο, συγκίνηση καί παλμό. Στό «Γυάλινο Κόσμο» άπολαύσαμε τήν ποιητική άναπαράσταση τού ώραίου έργου τού Τένεσσυ Ούίλλιαμς, πού ή δεξιότεχνη σκηνοθεσία τού Διαγόρα Χρονόπουλου, ένισχυμένη άπό τή συμβολή όλων τών καλλιτεχνικών συντελεστών τής παράστασης, τοποθέτησε σέ άξιόλογα έπίπεδα. Η στήλη τήν άντιμετώπισε σάν τό καλλιτεχνικό γεγονός τής χρονιάς στά πλαίσια τής θεατρικής παραγωγής τού Κ.Θ.Β.Ε., άφήνοντας σοβαρά περιθώρια καλλιτεχνικής άναγνώρισης στήν παράσταση τού ώραίου έργου τού Χιλιανού συγγραφέα Ηγκον Βόλφ «Χάρτινα Λουλούδια» πού παίχτηκε στό θέατρο «Αύλαία» σέ σκηνοθεσία Παύλου Παγανόπουλου.
Νεανικό τό κλίμα καί ή διάθεση έδώ, είχε τή σφραγίδα τής τόλμης καί τής μοντέρνας αίσθητικής. Κοστούμια, μουσική, έρμηνεία έντυπωσίασαν καί έτερψαν τίς άπαιτήσεις ένός δυσκολότερου κοινού, μιά καί ή γραφή τού Βόλφ έντάσσεται στό χώρο τού θεάτρου τού παράλογου καί χαρακτηρίζεται άπό συμβολικό άλληγορικό ύφος.

● Από τά τρία ύπόλοιπα έργα τού Κ.Θ.Β.Ε. τά δύο μονόπρακτα τού Μπέκετ («Η τελευταία ταινία τού Κράπ», «Οί εύτυχισμένες μέρες») δόθηκαν σέ μιά άψογη παράσταση ρεαλιστικής έξοικείωσης, μακρυά, όμως, άπό τίς μπεκετικές δδηγίες, σέ σκηνοθεσία Πάνου Χαρίτογλου. Δουλειά έκλαϊκευμένη μέ λαϊκό έρεισμα, άγνωστο άν μετέφερε στό πλατύ κοινό τού Κρατικού μας Θεάτρου τό «παράλογο» φιλοσοφικό σκεπτικό τού μεγάλου Ιρλανδού συγγραφέα.

● Στήν «Αύλαία» είδαμε άκόμα τή σαρκαστική άλληγορία τού παραβολικού μύθου τού Ελθετού Μάξ Φρίς «Ο Μπίτερμαν καί οί έμπρηστές» σέ σκηνοθεσία Δημήτρη Εξαρχου, ό όποίος πέτυχε, όπως καί στόν «Ιάκωβο καί τόν Αφέντη» τού Κούντερα πέρσι, νά συλλάβει καί νά όργανώσει άριστα τό σκελετό καί τήν κεντρική ίδέα τής παράστασής του, άδυνατώντας νά ισορροπήσει καί νά δονήσει τά έπιμέρους στοιχεία της.

● Σημειώνουμε, τελειώνοντας μέ τή δραστηριότητα τών δύο σκηνών τού Κ.Θ.Β.Ε., τήν άποτυχία τού άνεθάσματος τού έργου τού Γιώργου Μανιώτη «Ο Αγνωστος Στρατιώτης», μιά άνιση καί πλαδαρή προσπάθεια έξπρεσσιονιστικής συμβολικής γραφής, πού παρά τίς θετικές προσπάθειες τού σκηνοθέτη Κώστα Φαρμασώνη δέν κατάφερε νά έπιβληθεί στό κοινό.

★ Από τή δραστηριότητα τών κλιμακίων τού Κ.Θ.Β.Ε. ή στήλη παρακολούθησε τήν παραπλανημένη άπό άποφη θεατρικού ύφους παράσταση τής ήθογραφίας τού Δημήτρη Κεχαΐδη «Πανηγύρι» άπό τό Θέατρο Θράκης καί τή συμπαθητική δουλειά τού ίδιου θεατρικού σχήματος στά «Επαρχιακά Ανέκδοτα» τού Ρώσου Αλεξάντρ Βαμπίλωφ, σέ σκηνοθεσία Αντώνη Βογιάζου.
Οί παραστάσεις τού Κ.Θ.Β.Ε. έφεραν τή σφραγίδα τής διάθεσης γιά καλή δουλειά, τής προσεγμένης καλλιτεχνικής συνεργασίας καί άποκάλυπταν τή φροντίδα γιά ένα ρεπερτόριο μικτό, πού νά καλύπτει γενικά καί είδικά ένδιαφέροντα θεατών.

● Από τό χώρο τών έλεύθερων θεάτρων, πρώτη καί άσυναγώνιστη φέτος ή «Πειραματική Σκηνή της Τέχνης» μέ τήν όμόψυχη παράσταση της «Βεγγέρας» τού Καπετανάκη, σέ σκηνοθεσία Νίκου Αρμάου.

★ Από τούς θιάσους τής Αθήνας πού μάς έπισκέφτηκαν ξεχωρίσαμε τήν καταπληκτική «Ερωτική Τριλογία» τού Χάρβεϋ Φέρστιν πού παρουσίασε μέ έπαγγελματικό κύρος ό θίασος τού Δημήτρη Ποταμίτη στήν πόλη μας.
● Περαστική, χωρίς ντόρο καί χωρίς προσέλευση θεατών, ήταν έπίσης μιά άλλη ένδιαφέρουσα θεατρική δουλειά, ό «Καπετάν Μιχάλης» τού Νίκου Καζαντζάκη, έργο παιγμένο άπό τό Γιάννη Βόγλη καί άλλους λαμπρούς ήθοποιούς, σήτην έξαιρετικά έμπνευσμένη καί άρμονική σκηνοθεσία τού Νίκου Χαραλάμπους. Δυστυχώς, τό έργο έγκατέλειψε τήν πόλη μας σέ διάστημα λίγων ήμερών.

● Επιθεωρήσεις καί φαρσοκωμωδίες έχουν τώρα τό λόγο, είσαγόμενες όλες άποκλειστικά άπό τήν Αθήνα, μέ πρώτη έπιτυχία στή συνείδηση τού κοινού τήν έπιθεώρηση τού Γιάννη Ξανθούλη – Λάκη Λαζόπουλου «Τό ΠΑΣΟΚ της Χάυδως», εύστροφη καί παρωδική σάτιρα καί πολιτικά «έν πολλαίς άμαρτίαις περιπεσούσα», όπως άπαιτεί ή άπολιτικολογία τών ήμερών μας.
● Οίκονομικά δούλεψε καλά «Η Ελλάδα τού Αντρέα», τού Δημήτρη Κολλάτου, ό όποίος μέ τό γυμνό γκροτέσκο ρεαλισμό του φέρνει ώμά στή σκηνή τά σκάνδαλα τής δημόσιας ζωής της Ελλάδας, χωρίς πολιτικές δημοκοπίες καί φανφαρόνικες άπόψεις.

● Επαγγελματικά άψογη ή προσφορά τού «Μοντέρνου Θεάτρου» τού Γιώργου Μεσσάλα, παρουσίασε κάπως άκαδημαϊκά τό «Φονιά» τού Μήτσου Εύθυμιάδη καί μιά θαυμάσια Παιδική Σκηνή.

● Μέτριες οί φαρσοκωμωδίες, μέ πρώτη τήν άμερικάνικη «Ηρθες καί θά φύγεις» πού παρουσίασε ό Δημήτρης Παπαμιχαήλ μέ τήν Κάτια Δανδουλάκη σέ σκηνοθεσία τού Αμερικάνου Ρόμπερντ Ντράϊτς, πού εύθύνεται γιά τή σκηνοθεσία τής αύθεντικής άμερικάνικης κοπιάς. Γλυκερά άνώριμη ή «Γλυκειά Νάταλι» τού θίασου τής Ελένης Ανουσάκη, πού παίχτηκε σέ σκηνοθεσία Τάκη Βουγιουκλάκη σέ μικτό γαλλοελληνικό στύλ.

★ Μεγάλη παραγωγή στόν τομέα τού παιδικού θεάτρου. Η Θεσσαλονίκη διαθέτει άρκετές παιδικές σκηνές άπό τίς όποίες ξεχωρίσαμε τό «Σύγχρονο Θέατρο» μέ τά «Καινούρια Ρούχα τού Βασιλιά» καί τό θαυμάσιο κουκλοθέαμα μέ φασουλήδες καί ήθοποιούς, τό θουλγάρικο «Αταχτο Κούκλο» τών Πέρ – Σπάτσερ τού Κ.Θ.Β.Ε.

● Οί καλές άνεξάρτητες θεατρικές όμάδες της Θεσσαλονίκης προτίμησαν τίς έπαναλήψεις.
Εττι τό «Καφέ - Θέατρο» έπανέλαβε παλιές έπιτυχίες μέ κεντρική μορφή τή θαυμάσια εύφάνταστη παράσταση τού καλοκαιριού (Γιορτές Ανοιχτού Θεάτρου) «Ο Κουρέας της Σεβίλλης». Τό «Θεατρικό Εργαστήρι» έπαιξε όλο τό χειμώνα τή θερινή του έπιθεώρηση.
Σημειώνουμε σάν γενική άποτίμηση τό γεγονός ότι ή όλη παραγωγή τού χειμώνα δέν παρουσιάζει τήν εύθύνη της παρουσίασης νέων συγγραφέων, είδικά στό χώρο τού έλληνικού θεάτρου.
Τό νά παίζεται γιά πολλοστή φορά έργο τού Ιάκωβου Καμπανέλλη, τό νά έπιλέγεται έργο μέ πολλά σκηνικά προβλήματα τού Μανώλη Κορρέ, καθώς καί ένα άπό τά άποτυχημένα έργα μέ σίγουρη έλλειψη άντιπόκρισης κοινού τού Γιώργου Μανιώτη, σημαίνει ότι ύπάρχει πρόβλημα στήν άξιοκρατική άντίληψη, θάσει της όποίας γίνονται οί έπιλογές δραματολογίου στό Κ.Θ.Β.Ε. Αύτό είναι ένα σχολαστικό άρνητικό σημείο, πού, όμως, παίρνει διαστάσεις στά όρια τών εύθυνών μιάς κρατικής σκηνής. Εύτυχώς, ή ύπεύθυνη άντιμετώπιση τού δραματολογίου στό γενικό του φάσμα, ό τρόπος της έπιλογής τών συντελεστών καί τό ύφος καί ή ποιότητα τών παραστάσεων, όδηγούν σέ έπίπεδο άξιώσεων, σημαίνουν γερή θάση γιά τή θετική έξέλιξη στά θεατρικά μας πράγματα.

Ηρώ Βακαλοπούλου